

Per una televisió catalana

¿«Per una televisió catalana» o bé «per a una televisió catalana»? Sempre que es muntin campanyes reivindicatives, com ara aquesta —i no hi ha pas més remei que endegar-me una darrera l'altra, perquè, si no, encara no tindriem res— amb eslògans anàlegs, es planteja a molts aquest problema gramatical: cal dir per una televisió... amb la preposició simple per, o bé cal recórrer a la preposició composta per a i dir, per tant, per a una televisió...

L'ús de la preposició composta per a coneix, com se sap, moltes vacil·lacions, d'algunes de les quals participen fins i tot els més experts. Tanmateix, la idea més divulgada sobre la funció d'aquesta preposició és que indica destinació, en frases com Hi ha una carta per al teu germà. N'hi haurà per a tothom, Herba per als conills, i és precisament aquesta idea la que fa que alguns dubtin de la bondat d'una frase com Per una televisió catalana, en la qual el grup nominal una televisió catalana els apareix com un complement de destinació. Però no sembla pas que sigui aquesta l'anàlisi més adequada. Tot el que es fa en aquesta campanya, com és ara, singularment, una intensa i incansable recollida de signatures, no es destina, pròpiament, a la nostra futura televisió, sinó que es duu a terme amb el propòsit, amb l'objectiu d'obtenir-la. Hi convé, aleshores, més que no pas la preposició composta per a, la preposició simple per, a la qual el nostre Diccionari normatiu reconeix, entre d'altres, un valor equivalent a mirant a, expressió que, com a definició, potser és poc explícita, però que hi és il·lustrada amb uns exemples ben clars, que val la pena de transcriure: Fem-ho tot per Déu. Morir per la pàtria. Sacrificar-se per algú. Preguar per algú. Treballar per la glòria. I el cas que ens ocupa creiem que hi és perfectament equiparable.

Però cal reconèixer que certs tipus de relacions poden ésser molt subtils, amb límits imprecisos i amb tendència a interferir-se. Si en lloc de demanar-nos la signatura ens demanaven diners, ¿caldria dir per una tvc o bé per a una tvc? Creiem que dependria encara de la destinació immediata dels diners: finançar una campanya amb el propòsit d'obtenir-la o el muntatge de les instal·lacions i fer-la funcionar. Primilant més, segurament es podria anar a parar a solucions facultatives, determinades per interpretacions subjectives o, més pròpiament, per la intenció o el raonament lògic mental del parlant.

Albert Jané